

GRENZBOTEN, Die, Duitstalig blad, gesticht en van 1841 tot 1848 uitgegeven door de Duits-Oostenrijkse journalist Ignaz Kuranda; verscheen tot 1919.

Het eerste nummer dateert van 1 oktober 1841. Het blad werd tot juli 1842 in Brussel gedrukt en uitgegeven. Daarna verscheen het in Leipzig bij F. Her-

big, omdat toen de invoer vanuit België in Pruisen verboden was. De opzet was de Duits-Belgische, met name de Duits-Vlaamse toenadering te bevorderen. Het blad wilde daarbij vooral aan de Duitsers informatie over België verstrekken en hen voor de Vlaamse zaak winnen. Aanvankelijk vond Kuranda onder de **flaminganten** veel belangstelling en ook medewerking, maar zijn pan-Germaanse opvattingen en zijn streven om België cultureel sterk aan **Duitsland** te binden stootten de meesten aan Vlaamse zijde snel af. Na 1843-1844 werd in de kolommen dan ook steeds minder aandacht aan de Belgisch-Duitse relatie besteed en kwam de nationale Duitse zaak meer en meer in het centrum van de belangstelling te staan. Aan het eind van de 19de eeuw kwamen de Vlaams-Duitse betrekkingen in het tijdschrift weer aan bod door artikels van de Alduitser **Harald Graevell**. In 1913 publiceerde **Franz Fromme** zijn eerste opstel over de Vlaamse kwestie in *Die Grenzboten*.

LITERATUUR: I. Kuranda, 'Bekenntnisse der Grenzboten', in *Die Grenzboten*, jg. 2, nr. 2 (1842), p. 36-40; – H. von der Dunk, *Der deutsche Vormärz und Belgien*, 1966.

HERMANN W. VON DER DUNK* EN
WINFRIED DOLDERER